

Året der gik i 2012.

Uge 51, Glædelig jul og godt nytår.

Flyverne har fået sin årlige hilsen, både på kirkegården i Gl. Rye og nede ved mindekorset. Familien til en af flyverne har, som de har gjort siden 1946, sendt penge til en julekrans. Hestebønnerne er blevet hentet og afregnet. Udbyttet har netto været på godt 33 hkg pr. ha. Det er slet ikke så ringe, taget lav udsædsmængde, tørke i maj og masser af kvik i betragtning. Som repræsentant for Økologisk Landsforening skal jeg det kommende år være med at arbejde med udvikling af nye vandplaner sammen med mange andre aktører. EU's vandrammedirektiv skal opfyldes, og miljøministeren har valgt at samarbejde og tage andre med på råd.

Uge 48, Så blev det koldt med frost og sne.

Efter en våd og fugtig sensommer og efterår er det meget rart med et vejrskifte til tørt og klart vejr. Det kolde vejr kræver meget opvarmning, for at vi ikke fryser. Vi fyrer med træpiller, og det er meget tankevækkende, at samme fabrikat træpiller er 270 kr. billigere pr. palle, når de er købt og transporteret fra Tyskland. Forklaringen er en tysk moms på 7% og en dansk på 25%. Landbruget ligger helt stille, lige bortset fra at vi har disponeret såsæd til næste forår. Det meget våde efterår, der umuliggjorde vintersædssåningen kan godt medføre mangel på vårsæd. Dagene går med vedligehold af bygninger og masser af spændende møder.

Uge 46, Den gule stue skal males.

Novembervejret er kedeligt, vådt og mørkt som vanligt. For at få lidt kulør på tilværelsen, er jeg blevet sat til at male den gule stue, der ikke længere må være gul. Derudover deltager jeg i mange faglige møder. Nogle af dem omhandler nørdede plantefaglige ting, andre omhandler forarbejdning og salg af sine egne råvarer og økologiske oplevelser på gården. Sommetider overvejer jeg, om vi skal forsøge os med lidt studeproduktion. Studene kunne græsse på randzonerne og udnytte efterafgrøderne. For at få dækket alle sine produktionsomkostninger kræver det, at man kan sælge kødet direkte til forbrugerne, og er det så muligt?

Uge 44, Vi går mod en stille periode i marken.

Det regner stadigvæk mange dage her i det midtjyske, så markerne sejler i vand. Det er gået ud over vintersæden mange steder, hvor fremspiringen har været dårlig og uensartet. Vores eget lille demonstrationsprojekt med vinterhvedesorterne "Skagen" og "Gotlands Børst" er heller ikke spiret særligt godt. Lige nu tvivler jeg på, at de klarer vinteren. Der skal ikke foregå meget mere i marken før foråret. Det skulle da lige være stubharvning, såfremt vi skulle løbe ind i en tørvejrperiode. Vårtriticalen og rødkløveren er lige blevet hentet. Netfoudbyttet i triticalen blev godt 35 hkg/ha, vand 14 %, rumvægt 74,6, protein 11,1 %, rensesvind 1 %.

Uge 42, Rødkløveren er blevet høstet.

I en måned har jeg gået og ventet på bare 4 dages samlet tørvejr. Det lykkedes endelig i uge 41, hvor vi fik rødkløveren tærsket. Vi skårlagde afgrøden den 9. oktober og tærskede fredag den 12. oktober. Jeg havde hyret en dygtig kollega, der med sine to store mejetærskere arbejdede sig igennem kløveren. Skårene var fugtige, det var noget overskyet, men vinden blæste en halv pelikan. Den meget kraftige vind tørrede skårene, og vi fik taget hele arealet. Det våde vejr har medført, at jeg ikke har fået sået rugen. Vi er så langt henne på året, at jeg opgiver at så. Vi har kun fået sået et lille demonstrationsforsøg med to hvedesorter.

Uge 40, En regnvejs depression nærmer sig.

Vejret driller rigtig meget for tredje år i træk. Det regner mange af ugens dage. Jorden er mættet med vand, og markarbejdet står helt stille. Det er umuligt at stubharve, og det er umuligt at pløje og så vinterrug. Det allerværste er, at min rødkløver endnu ikke er blevet høstet. Afgrøden står stadigvæk på roden og venter på tørvejr. Så snart jeg kan øjne en chance for tørvejr i en lille uges tid, vil afgrøden blive skårlagt og efter nogle dage på skår tærsket. Jeg lejer hjælp til både skårlægning og tærskning. Rødkløver er en meget vanskelig afgrøde at arbejde med. Materialet fylder meget, er sejt og dødt, hvilket kræver gode maskiner.

Uge 38, Ustabilt vejr.

Hestebønnerne er blevet høstet. Udbytte og kvalitet ser ud til at være i orden. Det var godt at få afgrøden høstet. Jeg var bestemt ikke stolt af de mange grå bynkeplanter og alt for meget kvik. Havren, der som forsøg i foråret blev sået imellem rækkerne som værn mod ukrudtet, blev desværre kvalt af hestebønnerne. I marken, hvor der var vårtriticale, stubharves der på livet løs. Vingeskærerne er afmonteret. Det er helt umuligt at harve med vingeskær uden at slæbe bunker med snittet halm, stubrester og ukrudt sammen. Det er let at trække kvik op af jorden, derimod er det sværere at få grå bynke harvet løs. De sidder meget godt fast.

Uge 36, Hæsblæsende travl periode.

Det meste af tritocalen er blevet høstet. Afgrøden var ikke ligefrem overmoden, men vejret var jo ikke til at holde stille i. Udbyttet er bedre end i rugen. Jeg har deltaget i et 24-timers topmøde omkring kommende 2-generationsvandplaner på Lykkesholm Slot arrangeret af miljøminister Ida Auken. Det er meget positivt, at ministeren tager landbruget og mange andre interesseorganisationer med i arbejdet. Jeg håber, denne linje fortsætter. Der blev i en god stemning lavet 10 vandplaner. Søndag var vi vært for "Naturens dag" arrangeret af DN i Horsens. Jeg fortalte om landbrug, og en naturvejleder fortalte om naturen, vi spadserede i.

Uge 34, Tidslerne skal have en over nakken.

Rugen er høstet. Udbyttet er desværre ikke noget at skrive hjem om. Derimod står kløveren i bunden af marken rigtig flot. Den er ensartet og kraftig. Halvdelen af kløverarealet er til frødyrkning næste år. Den anden halvdel er til grøngødning, altså gødning (nitrogen) til næste års kornafgrøde. Lige nu pudser jeg kløveren og kornstubben ned med skivehøsteren. Formålet er at klippe tidsler og andet rodukrudt ned. Når tidselplanten er over 15 cm. høj og med over 8 blade, sender den energi ned til udvidelse af rodsystemet. Ved afklipping af tidselplanten skal den bruge energi fra rodsystemet til genvækst, altså man svækker og udsulter planten.

Uge 32, Høsten er forsinket.

Det kolde våde forår og sommer har forsinket høsten generelt med 1½ uge, men nu er rugen meget tæt på at være moden til høst. Mejetærsker, kornvogne og tørreri er klar til at modtage korn. Vi økologer mangler i høj grad kornsorter, der er udviklet til at dække vores behov. Vi anvender i dag sorter udviklet til det konventionelle landbrug med pesticider og masser af gødning. Økologerne vil gerne have høje afgrøder med store blade, altså meget halm, der konkurrerer effektivt mod ukrudtet, samt sorter der klarer sig godt under økologiske dyrkningsforhold. Lovgivningen hindrer os i at udvikle, handle og udveksle gode øko-sorter.

Uge 30, Grå bynke.

I et par marker er der i år masser af ukrudtsplanten grå bynke, og det er selvfølgelig værst langs vejen, "irriterende". I øvrigt er det årstiden, hvor jeg evaluerer afgrøderne. Jeg overvejer at opgradere rodukruftsbeholdelsen, altså beholdelsen af kvik, tidsler, bynke m.m. ved at udtage 1/6 af arealet, der så skal harves sort vinteren over. Tidligere år har alle markerne været grønne vinteren over. I sidste uge besøgte jeg en økologisk landmand, der i 7 år ikke havde tilført nogen form for husdyrgødning. Landmanden samdyrkede korn og bælgssæd i alle sine marker, f.eks. triticale og hestebønner, og udbytterne så imponerende ud.

Uge 28, Nu vil vi gerne have noget strandvejr.

For at planteavl lykkes, skal vi have solskin, varme og regnvejr i det rigtige forhold. Lige nu har vi fået vand nok og længes efter solskin og varme. Det er oftest regnvejret, der driller, enten fordi vi mangler vand til markerne, eller fordi afgrøderne er ved at drukne i vand. Hestebønnerne er afblomstret og er i fuld gang med at sætte bælg. Rødkløveren blomster, og for at få afgrøden bestøvet har vi en lokal biavl til at sætte bistader ud omkring afgrøden. Der udsættes 3 bistader pr. hektar. Staderne sættes ud, mens hestebønnerne blomstrer og kan derfor også gøre gavn i denne afgrøde. Der er i dag for få bier, der lever naturligt ude i naturen.

Uge 26. Lugning.

Der males bygninger hjemme på gården, og der luges skræpper og bynke i marken. Omkring kornhandel har jeg aftalt priserne og afregningstidspunktet på 2012 avlen i afgrøderne triticales, rug og hestebønner. Det er første gang, mig bekendt, at det er muligt at fastlåse prisen på økologisk korn, før det er høstet. Hvorvidt det så er en god ide vil vise sig senere. Jeg har haft et indlæg i Politiken om udviklingen i dansk landbrugs, [se det her](#). I Jyllands-Posten har jeg haft et indlæg om svampe i økologisk korn, [se det her](#). Forleden så jeg en lille reklamefilm på nettet. Filmen er på 2 minutter og fortæller meget mere end tusind ord, [se filmen her](#).

Uge 24. Markvandring.

Så kom der endelig vand til afgrøderne. Vandet faldt et ret tørt sted, og vi kan godt bruge mere. Det er sæson for markvandring, og jeg er med i to erfagrunder omkring planteavl. Det er nu, det er allermest interessant at se på markerne. Der er som økolog mange forskellige måder at skrue et sædskifte sammen på og mange forskellige strategier mht. ukrudtsbekæmpelse og gødningsanvendelse. Det er med til at gøre det spændende at være økologisk planteavler. Havren og rajgræsset, der blev sået i hestebønnerne, er spiret frem og står pænt på rækker. Som forsøg har jeg også sået en omgang med rødkløver i hestebønnerne.

Uge 22. Besøg fra Afrika.

Vi har haft et spændende besøg af landmandsrepræsentanter fra en række afrikanske lande. I marken er der så meget at prale med. Afgrøderne står pletvist meget tyndt og ringe pga. det meget våde og kolde forår. Nu er det så blevet meget tørt, og afgrøderne mangler vand. DMI fortalte forleden, at maj måned var normal med hensyn til nedbør og temperatur. Det skal nok passe, men tallene dækker over en meget stor spredning med store regnmængder og kulde i starten af maj og tørke og hede i slutningen. Hestebønnerne er blevet radrenset en sidste gang, og der er sået lidt havre og rajgræs mellem rækkerne som efterafgrøde.

Uge 20. Giro d'Italia 2012.

Giro d'Italia rullede forbi ude på rute 52 den 7. maj. Det er ret sejt at verdens hårdeste cykelløb startede i Danmark med 3 etaper, hvoraf 3. dagen foregik i Horsens kommune. Der var i Brædstrup og opland lavet mange sjove arrangementer i forbindelse med cykelløbet. Flyvepladsen lagde jord til helikoptere fra henholdsvis det danske flyvevåben og Giro d'Italia. I marken radrenses der i vårritricale og hestebønner. Det kolde og våde forår har fostret meget ukrudt og især kvik. Kulden får afgrøderne til at gro langsomt og konkurrerer derfor dårligt mod ukrudtet. I rugen er rødkløverudlægget spiret frem. I engen er indhegningen gjort klar til kvier.

Uge 18. Jeg ved en "svanerede"

Som med et trylleslag foldede foråret sig ud på ganske få dage med al dens pragt og skønhed, da varmen og solen endelig kom. Nede i engen, tæt ved Gudenåen, har en smuk svane bygget rede og ligger og ruger på sine æg. Store Bededag kom tre hyggelige ww2tommies forbi og viste deres flotte udstyr. Rugen er radrenset for anden og sidste gang, samtidig med at der er blevet sået rødkløver mellem kornrækkerne. Den ene halvdel af arealet er rødkløver til frøavl, og den anden halvdel er til grøngødning. Fremspiringen i vårsæden er i orden trods meget regn og vandmættede marker. Vårsæden skal radrenses snarest muligt.

Uge 16. Det har været koldt og vådt, kornet spirer langsomt frem.

Hestebønnerne er fire uger efter såningen ved at spire frem, og kornet er efter tre uger i jorden ved at se dagens lys. Det kolde aprilvejr har sænket spirehastigheden rigtig meget. Det er altid spændende, om afgrøderne spirer, som de skal. Jeg hader foragre og lerpletter, hvor halvdelen af planterne mangler. I rugen er vi ved at radrense 1. gang. Så snart det er muligt, radrenser vi en gang til, samtidig med, at vi sår et rødkløverudlæg, halvdelen som frøudlæg og resten til grøngødning. Min fortælling om LM694 er blevet opdateret med mange nye detaljer. Se "[Lancaster LM694](#)" Jeg håber at kunne få opdateret den engelske version i løbet af året.

Uge 14. Vi bønder bliver trådt under fode af fødevareminister Mette Gjerskov.

Et flertal i Folketinget har indført dyrkningsforbud på 10 meter brede bræmmer langs åer og vandløb. Formålet er at reducere udledningen af kvælstof. I samme pennestrøg har fødevareministeren besluttet, at bræmmerne skal være offentligt tilgængelige. Lodsejerne får således deres private ejendom krænket og forringet uden erstatning. Grundejeren skal fortsat betale renter og afdrag til kreditforeningen og ejendomsskat til det offentlige, mens hr. og fru Jensen sammen med deres firbenede Fidoer kan rende rundt og stresser sårbar fugleyngel langs åen. Mette Gjerskov, gør dog noget for naturen, frem for at knægte en lille gruppe borgere.

-

Uge 12, Forårs travlhed i marts.

Vi er gået i gang med såningen, og jeg kan ikke mindes, at vi her på gården nogen sinde har været ude at så så tidligt på året. Hestebønnerne er sået færdig. Det er sorten Fuego, vi dyrker i fremavl. Der er anvendt ca. 200 kg/ha og bønnerne er sået på de sædvanlige 36 cm i rækkeafstand. Senere i forbindelse med radrensningen er det planen, at vi vil så lidt havre mellem rækkerne med det formål at konkurrere mod ukrudtet. Det er en fornøjelse at arbejde i det gode vejr. Alt det rodukrudt, vi med harven får trukket op, visner bort i forårssolen. Lige nu venter vi på at få leveret vårtriticalen. Vi vil gerne have såningen færdig inden påske.

Uge 10, Tidlig forår.

Det er blevet forår, hvilket kan ses, høres og lugtes. Vi stubharver vårsædsmarkerne tre gange diagonalt inden pløjning med pækker. Denne behandling er meget effektiv overfor kvik og grå bynke. Først trækkes rodukruddet op af jorden, hvorefter plantematerialet begravnes i bunden af plovfuren, og ukrudtet vil aldrig se dagens lys igen. Jeg er bekymret for rødkløverudlægget, der nærmest visnede bort sidste efterår og gav kvikken gode muligheder. Frøavlskonsulenten har mistanke om, at årsagen måske er storknoldet knoldbægersvamp. Dog ser det ud til, at der er nye kløverplanter på vej, så forklaringen er måske noget andet.

Uge 8, Skrivebords uge.

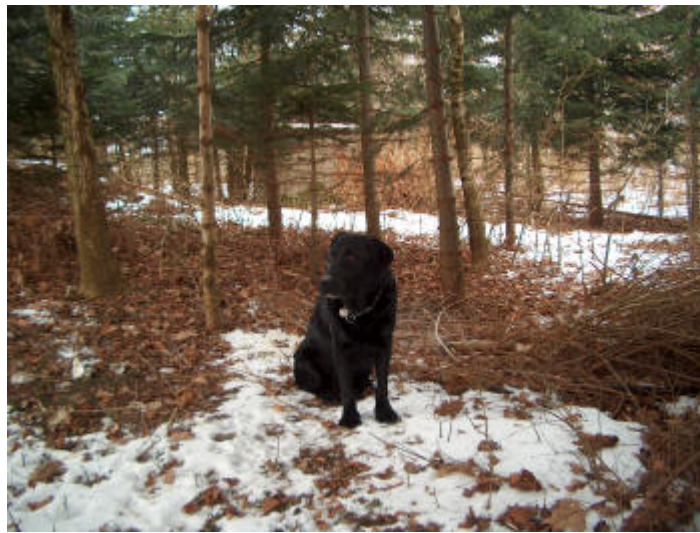
En stor del af ugen er gået bag skrivebordet. Direktoratet for FødevareErhverv har implementeret et nyt system til Enkeltbetaling, hvilket ikke har været helt enkelt at finde ud af. Jeg har haft problemer med at tegne mine marker ind på direktoratets hjemmeside. Det er dog efter mange forsøg lykkedes. Der afholdes generalforsamling og årsmøder i Økologisk Landsforening den 2. og 3. marts. Jeg har i den forbindelse skrevet beretning til årsmødet i planteavlsudvalget, som jeg er formand for. Udenfor er vejret helt forårsagtigt. såfremt det gode vejr holder, vil jeg snart ud og køre med stubharven på sandjordsmarkerne forud for pløjning.

Uge 6, Det er hundekoldt.

Rugen er hentet og solgt. Der er ligeledes solgt et træk hestebønner til en økologisk mælkeproducent. Med undtagelse af 15 tons hestebønner er kornlageret tomt.

Renheden i de leverede afgrøder er meget stor med under 1% urenheder i det økologiske korn. Renheden skyldes, at vi med en aspiratør renser kornet, inden det kommer på planlageret. Det er en stor fordel at rense ukrudtsfrø og grønne plantedele fra inden tørringen. Vores varmekilde til korntørringen er ikke effektiv nok til at kunne tørre kornet hurtigt ned i fugtige år. En hurtig nedtørring er vigtig for bevarelsen af konsumkvaliteten, og jeg må have fundet en kraftigere varmekanon.

Uge 4, Så blev det alligevel vinter med frost og senere sne.

Det er blevet koldt med frostvejr og i skrivende stund også snevejr. Solvarmeanlægget på taget af stalden sender 70 grader varmt vand ned i en tank, blot solen skinner, og det er selvom det blæser og fryser udenfor. Det eneste problem med solvarme er, at det ikke virker, når solen ikke skinner, og det gør den desværre ikke ret meget her om vinteren. Vi har fået lavet gødningsregnskab for 2011 og markplan for 2012. Alle afgrøder i 2012 bliver fremavl med undtagelse af rugen, der gerne skulle sælges til konsum. Tiden går i øvrigt stadigvæk med nedrivning af et loft i en gammel ladebygning samt deltagelse i en hel del faglige møder.

Uge 2, Det er så vådt derude.

Det er mildt for årstiden, og det har regnet meget. Jorden er mættet af vand, og drænene kan ikke følge med. Et over 100 år gammelt dræn 2 meter under gårdspladsen er faldet sammen. Det har medført snavsede hænder og en lektion i, hvor de gamle afløb ligger. Landbrugsmæssigt er det en stille tid. Jeg er p.t. ved at sælge rugen, halvdelen er allerede solgt direkte til en lokal mælkeproducent. Desuden arbejdes med at få fremavlsaftaler på plads i hestebønner, vårritricale og rødkløverudlæg, inden der senere i januar skal laves markplan m.m. for 2012. Der blev også lige tid til at sende et læserbrev til Effektivt Landbrug.

